

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ**

**від 29 листопада 2024 р. № 1209-р
Київ**

**Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та
затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках**

1. Схвалити Стратегію ветеранської політики на період до 2030 року (далі - Стратегія), що додається.
2. Затвердити операційний план заходів з реалізації у 2024-2027 роках Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року (далі - операційний план), що додається.
3. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування (за згодою), відповідальним за виконання операційного плану, подавати щороку до 1 березня Міністерству у справах ветеранів інформацію про хід реалізації Стратегії.
4. Міністерству у справах ветеранів:
 - подати до 30 грудня 2027 р. Кабінетові Міністрів України проект операційного плану заходів з реалізації у 2028-2030 роках Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року;
 - подавати щороку до 1 квітня Кабінетові Міністрів України звіт про стан реалізації Стратегії та виконання операційного плану.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

Інд. 80

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 29 листопада 2024 р. № 1209-р

СТРАТЕГІЯ
ветеранської політики на період до 2030 року

Загальні положення

Сьогодні, як і протягом останнього десятиріччя, українські воїни стоять на захисті України у розв'язаній Російською Федерацією війні та забезпечують існування держави своєю щоденною звитягою. Щодня вони, здобуваючи бойовий досвід, виборюють наше право на незалежність та суверенітет.

Українські воїни заслуговують на найвищий рівень визнання та підтримки в українському суспільстві. Державна політика щодо ветеранів війни та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України повинна гарантувати гідний та безпечний життєвий рівень, надавати перевагу на всіх етапах соціальної підтримки.

Запровадження державної ветеранської політики впливатиме на всі аспекти життя сучасних українських ветеранів/ветеранок та членів їх сімей. Для створення системного підходу необхідно закласти довгострокове планування, яке враховуватиме прогнозовану тривалість життя ветеранів/ветеранок.

Водночас ця політика формується за безпрецедентних умов: під час війни, для аудиторії, яка щодня зазнає впливу війни, з обмеженими ресурсами. Тому державна політика щодо ветеранів/ветеранок та їх сімей повинна враховувати кілька часових етапів і пропонувати поступове впровадження змін.

У цій Стратегії терміни вживаються у такому значенні:

бойовий досвід - знання та навички, набуті особою під час участі або внаслідок виконання бойових завдань із захисту Вітчизни;

ветеран/ветеранка - учасник/учасниця бойових дій, особа з інвалідністю внаслідок війни, особа, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною, загиблий (померлий) Захисник чи Захисниця України, які виконували бойові завдання із захисту України, її незалежності, суверенітету та територіальної цілісності;

державна політика щодо ветеранів/ветеранок та членів їх сімей - задекларований та описаний підхід держави щодо їх підтримки, який визначає мету такої підтримки, її цільову аудиторію, засоби та механізми її реалізації, а також інструменти для оцінки її ефективності;

добробут - ступінь задоволення потреб та забезпечення умов життєдіяльності в економічній, соціальній та політичній сферах, що надають ветеранам/ветеранкам, членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України можливості для їх всебічного розвитку та відновлення, сприяють переходу з військової служби (служби) у цивільне життя та реінтеграції в територіальні громади за місцем проживання.

Заходи, які сьогодні вживаються для реінтеграції ветеранів/ветеранок в суспільство, є недостатніми. Вони мають форму державних соціальних виплат і пільг, які органами державної влади, органами місцевого самоврядування, представниками громадянського суспільства, а також самими ветеранами/ветеранками вважаються застарілими та неефективними.

Опис проблем, які обумовили прийняття Стратегії, і нормативно-правові акти, що діють у сфері ветеранської політики

Сучасна система охорони здоров'я не повною мірою відповідає специфічним потребам ветеранів/ветеранок. Деякі з найважливіших проблем, з якими стикаються ветерани/ветеранки, пов'язані із системою доступу до медичних послуг, відсутністю програм комплексної психологічної допомоги. Крім фізичних травм, ветерани/ветеранки

зазнають психологічного травмування, що призводить до погіршення їх психоемоційного стану.

Тому існує потреба у системному вирішенні питання надання психологічної підтримки, яка відповідає стану та потребам ветеранів/ветеранок. З цією метою необхідно законодавчо закріпити надання медичних послуг ветеранам/ветеранкам у загальнодержавній системі охорони здоров'я, яка враховуватиме їх специфічні потреби, а також відповідатиме стандартам НАТО.

Важливе значення має відсутність цілісної інформації щодо нагальних потреб ветеранів/ветеранок, особливо ветеранів/ветеранок різних поколінь. Відомості про ветеранів/ветеранок зберігаються в декількох державних реєстрах. Тому актуальним є подальший розвиток та наповнення Єдиного державного реєстру ветеранів війни шляхом ефективного обміну інформації та взаємодії з іншими реєстрами.

Реалізація права ветеранів/ветеранок на житло відбувається із певними труднощами. Основною проблемою є відсутність житлових перспектив (стосується насамперед відсутності власного житла). Для вирішення цієї проблеми необхідно запровадити державні програми, які б дали змогу ветеранам/ветеранкам реалізувати своє право на житло.

Значна кількість ветеранів/ветеранок потребує фізкультурно-спортивної реабілітації та занять фізичною культурою та спортом, у тому числі на професійному рівні. Основною проблемою є відсутність належних умов для розвитку системи фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів/ветеранок.

Складна економічна ситуація, сучасний розвиток економіки та ринку праці в Україні, що зазнав надзвичайно великих втрат як фінансових, так і людських, у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, у поєднанні з яскраво вираженими упередженнями з боку роботодавців ускладнює для багатьох ветеранів/ветеранок пошук роботи, яка б мала поставити нові цілі в житті та допомогти адаптуватися до мирного життя. Реалізація потенціалу ветеранів/ветеранок можлива шляхом залучення ветеранів/ветеранок до роботи в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності, участі у громадських об'єднаннях тощо, що допоможе у реалізації потенціалу ветеранів/ветеранок відповідно до можливостей і очікувань. Така реалізація потенціалу у подальшому матиме вплив на зростання економіки в цілому.

Актуальним завданням залишається формування сучасних національних традицій вшанування та увічнення пам'яті ветеранів/ветеранок, які боролися за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність держави. Завдяки їх впровадженню суспільство визнаватиме внесок ветеранів/ветеранок та здійснюватиме заходи, спрямовані на вшанування пам'яті загиблих. Впровадження нових традицій вшанування та увічнення пам'яті можливо через популяризацію подвигів ветеранів/ветеранок, запровадження нової системи державних та відомчих нагород, а також національного поховального ритуалу тощо.

Нормативно-правовими актами, що діють у сфері ветеранської політики, є:

Конституція України;

Закон України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей";

Закон України "Про національну безпеку України";

Закон України "Про військовий обов'язок і військову службу";

Закон України "Про Збройні Сили України";

Закон України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб";

Закон України "Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей";

Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

Закон України "Про соціальні послуги";

Закон України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні";

Закон України "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні";

Закон України “Про реабілітацію у сфері охорони здоров’я”;
Основи законодавства України про охорону здоров’я;
Закон України “Про зайнятість населення”;
Закон України “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”;
Закон України “Про запобігання та протидію домашньому насильству”;
Закон України “Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин”;
Закон України “Про Державну прикордонну службу України”;
Закон України “Про фізичну культуру і спорт”;
Закон України “Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності”;
Закон України “Про Національну поліцію”;
Закон України “Про Національну гвардію України”;
Указ Президента України від 10 грудня 2008 р. № 1153 “Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України”;
Указ Президента України від 29 грудня 2009 р. № 1115 “Про Положення про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України”;
Указ Президента України від 10 серпня 2012 р. № 470 “Про Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Національної гвардії України”;
Указ Президента України від 29 жовтня 2012 р. № 618 “Про Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України”;
Указ Президента України від 5 травня 2014 р. № 452 “Про Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Служби безпеки України”;
Указ Президента України від 31 липня 2015 р. № 463 “Про Положення про проходження військової служби (навчання) військовослужбовцями Державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації України”;
Указ Президента України від 10 червня 2016 р. № 248 “Про Положення про проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та особами без громадянства”;
Указ Президента України від 25 жовтня 2019 р. № 775 “Про Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Державної прикордонної служби України”;
Указ Президента України від 23 серпня 2020 р. № 342 “Питання розвитку національної системи фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни та членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) ветеранів війни”;
Указ Президента України від 24 березня 2021 р. № 119 “Про Національну стратегію у сфері прав людини”;
Указ Президента України від 2 червня 2021 р. № 225 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року “Про Стратегію людського розвитку”;
Указ Президента України від 16 лютого 2022 р. № 56 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року “Про стратегію забезпечення державної безпеки”;
Указ Президента України від 22 серпня 2024 р. № 512 “Про невідкладні заходи щодо підтримки ветеранів війни, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України”.

Аналіз поточного стану справ, тенденції та обґрунтування щодо необхідності розв’язання виявлених проблем

Довгий час Україна у своїй ветеранській політиці спиралася виключно на радянське минуле. Державна політика щодо ветеранів та членів їх сімей, яка формувалася дотепер, була спрямована не на реальні потреби людей, а на декларацію преференцій та підтримки. У такому ж контексті ветеранська політика існувала перші десятиліття української незалежності, залишаючись фрагментарною і не маючи справжньої соціальної значущості,

крім як символічного вшанування ветеранів радянських війн у зв'язку з пам'ятними датами. Сучасними пріоритетами повинні бути повернення ветерана/ветеранок до активного цивільного життя, відновлення їх економічної та соціальної спроможності, фізичного та ментального здоров'я, залучення родин до всіх цих процесів.

Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", прийнятий у 1993 році, не був осучаснений та в подальшому став основою для підтримки українських ветеранів/ветеранок після 2014 року. Тому визначення статусу ветерана/ветеранки в законодавчій площині суттєво відрізняється від суспільного розуміння, а доступні державні програми підтримки не відповідають як потребам ветеранів/ветеранок, так і реальним можливостям держави.

Після початку збройної агресії Російської Федерації проти України 20 лютого 2014 р. змінилися пріоритети. Щороку кількість ветеранів/ветеранок збільшувалася, а після повномасштабного вторгнення 2022 року ця цифра суттєво зросла.

Слід враховувати, що загальна чисельність ветеранів війни, членів родин загиблих, осіб з інвалідністю внаслідок війни в Україні становить понад 1,3 млн. осіб, а подальша російська агресія може призвести до збільшення ветеранської спільноти. Отже, держава повинна заздалегідь подбати про формування та реалізацію ветеранської політики.

Певні потреби ветеранів/ветеранок формуються під впливом участі у бойових діях - це, зокрема, і наслідки для фізичного та в деяких випадках психічного здоров'я, зміна професійних компетенцій і подекуди часткова або повна втрата конкурентоздатності в попередній цивільній професії, зміна майнового стану. Після повернення до цивільного життя ветерани/ветеранки повинні докласти суттєвих зусиль аби відновити власну конкурентоздатність на ринку праці. Водночас не всі потреби ветеранів/ветеранок пов'язані з бойовим досвідом. Деякі потреби об'єднані різним досвідом, відповідними соціальними та правовими статусами. Одна людина може мати одразу кілька соціальних та правових статусів. На даний час координація надавачів послуг на всіх етапах підтримки ветеранів/ветеранок недостатня, а обмін даними здійснюється неефективно.

На сьогодні законодавством не врегульовано питання визначення засад ветеранської політики відповідно до сучасних підходів публічного врядування. До того ж потреби осіб, які набули статус ветерана війни до 2014 року, і тих, хто боронив і нині боронить Вітчизну від збройної агресії Російської Федерації проти України, є відмінними. Отже, є необхідність в ґрунтовному та чіткому перегляді гарантій та пільг для ветеранів/ветеранок, частина з яких є формальними та не відповідають потребам сьогодення.

Також необхідно зосередити увагу на роботі стосовно членів сімей ветеранів/ветеранок, а відтак - проактивної комунікації з бенефіціарами політики, аби виявити ризики та попередити негативні наслідки. Крім того, важливо акцентувати увагу і на запровадженні напрямів державної ветеранської політики щодо дітей ветеранів/ветеранок.

Слід враховувати, що частка ветеранів/ветеранок залишатиметься для проходження служби у військовому резерві, відтак умови функціонування військового резерву та можливість повторної служби у майбутньому матимуть суттєвий вплив на їх можливості до відбудови власного цивільного добробуту після закінчення військової служби (служби). Проблематика національної безпеки у контексті підтримки ветеранів/ветеранок та членів їх сімей набуває особливого значення через непередбачуваність завершення війни та ймовірність відновлення бойових дій у середньостроковій або довгостроковій перспективі.

В українському суспільстві відсутні унітарні підходи до змістовної демонстрації поваги та подяки ветеранам/ветеранкам та вшанування пам'яті загиблих (померлих) героїв. Це призводить до формування різних, неузгоджених між собою практик щодо прояву поваги та подяки як на державному, так і місцевому рівні. Особливої уваги потребує аналіз нерівномірного розподілу ресурсів під час розроблення та затвердження програм, спрямованих на виявлення поваги, подяки та пошани у різних територіальних громадах.

Запровадження та послідовна реалізація таких програм впливає на подальшу ефективну реінтеграцію ветеранів/ветеранок у суспільне життя на різних рівнях - від налагодження подружнього життя до побудови кар'єри в трудових колективах чи у сфері підприємництва.

Слід розуміти, що програми, спрямовані на виявлення поваги, подяки та пошани, є актуальними та затребуваними на різних рівнях - від загальнонаціонального до рівня територіальних громад.

Мета та основні принципи реалізації Стратегії

Метою Стратегії є гідне визнання внеску ветеранів/ветеранок у захист Вітчизни, забезпечення комплексної державної підтримки для відновлення їх добробуту з урахуванням впливу бойового досвіду, добробуту членів їх сімей та кроссекторальної допомоги протягом усього життя відповідно до виявлених потреб кожного/кожної, а також сприяння зміцненню обороноздатності держави шляхом підвищення престижності військової служби (служби) та визнання ключової ролі ветеранів/ветеранок, зокрема під час проходження служби у військовому резерві, а також їх потенціалу для забезпечення економічного розвитку країни.

Ветеранська політика базується на потребах ветеранів/ветеранок та має слугувати основою для надання державної підтримки з урахуванням усіх наявних соціальних та правових статусів.

Стратегія базується на таких основних принципах:

кроссекторальність - ветерани/ветеранки та члени їх сімей як громадяни повинні бути представлені в усіх сферах, мати доступ до всіх програм та послуг, які впроваджуються (надаються) державою, бізнесом, територіальними громадами. Жодна дія та рішення держави не повинні призводити до виключення або дискримінації ветеранів/ветеранок та членів їх сімей;

об'єктивність та обґрунтованість - держава повинна знати своїх ветеранів/ветеранок та членів їх сімей, розуміти їх потреби. Вкрай важливим є проведення якісного та репрезентативного збору даних про різноманітні категорії ветеранів/ветеранок та членів їх сімей, а також детальне вивчення їх потреб під час ухвалення рішень. Усі рішення, що стосуються поглибленого збору та обробки даних про ветеранів/ветеранок і членів їх сімей, повинні враховувати суттєві ризики для безпеки держави та бенефіціарів політики, а також забезпечувати належний рівень захисту даних на кожному етапі процесу;

людиноцентричність - державна політика повинна визначати пріоритетами життя і добробут людини, забезпечення реалізації її прав і свобод, а не її статус. Кожна людина залежно від оточення та часу набуває свій унікальний життєвий досвід, який по-різному впливає на її життя та добробут;

превентивність - основою підходу під час розроблення інструментів підтримки є зосередження уваги на ранньому виявленні ризиків для добробуту ветеранів/ветеранок та членів їх сімей, а також на запобіганні негативним тенденціям у їх житті. Саме аналітика, прогнозування та превенція повинні стати ключовим завданням державної політики щодо ветеранів/ветеранок та членів їх сімей;

довготривалість - державна політика щодо ветеранів/ветеранок та їх сімей повинна враховувати та рівномірно пріоритезувати підтримку на всіх етапах їх життя, включно з підтримкою наприкінці життя. Державна система підтримки ветеранів/ветеранок та їх сімей повинна бути доступною та зручною для всіх бенефіціарів, враховувати їх особливості та потреби;

реалістичність - державна підтримка повинна бути спрямована на швидке відновлення цивільного добробуту ветеранів/ветеранок та членів їх сімей, забезпечуючи їм відповідні можливості та ресурси для успішної інтеграції в цивільне життя, спираючись на реальні ресурси держави;

повага - державна політика гарантує визнання бойового досвіду ветеранів/ветеранок. Подвиг ветеранів/ветеранок повинен стати частиною оновленої сучасної концепції української нації.

Таким чином, питання вшанування, поваги та героїзації є важливим для консолідації нації та відповідно посилення обороноздатності держави.

Державна політика щодо ветеранів/ветеранок та членів їх сімей повинна враховувати щонайменше три складові залежно від того середовища, в якому перебувають бенефіціари політики:

політика щодо ветеранів/ветеранок під час проходження ними військової служби (служби).

Для того, щоб ветерани/ветеранки продовжили проходження військової служби після завершення військової служби за призовом під час мобілізації, сили безпеки та оборони повинні напрацювати політику щодо ветеранів/ветеранок, вирізняти ветеранів/ветеранок як окрему категорію під час комплектування військових формувань, утворених відповідно до Конституції та законів України, військовослужбовцями та впроваджувати відповідні зміни до нормативно-правової бази;

політика щодо ветеранів/ветеранок після їх звільнення з військової служби (служби).

Ветерани/ветеранки в добровільному порядку проходять службу у військовому резерві, а в особливий період на службу у військовому оперативному резерві в обов'язковому порядку зараховуються особи, звільнені з військової служби, які за своїми професійно-психологічними характеристиками і станом здоров'я придатні до служби у військовому резерві та відповідають встановленим вимогам проходження служби у військовому резерві.

Важливо виділити щонайменше дві групи з числа тих, які проходять службу у військовому резерві, чий досвід буде суттєво відрізнятися у найближче десятиліття:

ветерани/ветеранки, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, для яких військова служба за призовом під час мобілізації є досвідом повторної мобілізації;

ветерани/ветеранки, для яких військова служба за призовом під час мобілізації внаслідок повномасштабного вторгнення є першим досвідом.

Держава визнає, що рівень цивільного добробуту цих двох груп ветеранів/ветеранок може суттєво відрізнятися, що в подальшому потребує проведення додаткового аналізу;

політика щодо ветеранів/ветеранок та членів їх сімей у цивільному житті.

Сутність державної політики щодо ветеранів/ветеранок та їх сімей у частині збереження та посилення людського капіталу має бути орієнтована на ефективне та динамічне повернення цієї категорії до активного економічного та соціального життя в Україні.

Стратегічні цілі, завдання та очікувані результати

Стратегічна ціль 1. Відновлення людського капіталу та добробуту ветеранів/ветеранок, членів їх сімей

Очікувані результати: ветерани/ветеранки та члени їх сімей мають високий рівень добробуту.

Операційна ціль 1. Координація державної ветеранської політики, діяльності надавачів послуг для ветерана/ветеранки, забезпечення доступності послуг для цільової аудиторії.

Завданнями, спрямованими на досягнення операційної цілі 1, є:

опрацювання питання визначення Мінветеранів центральним органом виконавчої влади, відповідальним за формування та реалізацію державної ветеранської політики;

здійснення аналізу діючої мережі закладів з надання послуг ветеранам/ветеранкам та оцінки потреб ветеранів/ветеранок з метою визначення рівня забезпечення такими послугами для підвищення ефективності реалізації державної політики щодо ветеранів/ветеранок;

забезпечення функціонування кроссекторальної системи збору, обміну даними і аналітикою з метою визначення єдиної державної політики щодо ветеранів/ветеранок та членів їх сімей між різними державними інституціями;

впровадження міжвідомчої координації та протоколів перенаправлення ветеранів/ветеранок та членів їх сімей за відповідними послугами;

перегляд підходів до визначення кола осіб, які можуть претендувати на встановлення статусу ветерана/ветеранки та членів їх сімей;

оновлення та актуалізація процедури для встановлення та позбавлення статусу ветерана/ветеранки;

визначення необхідної пріоритезації в наданні послуг ветеранам/ветеранкам та членам їх сімей в межах усіх можливих супутніх статусів (тимчасових і пожиттєвих);

проведення аналізу потреб ветеранів/ветеранок та членів їх сімей, які можливо задовольнити шляхом надання соціальних послуг; визначення переліку соціальних послуг, спрямованих на задоволення їх потреб;

підвищення доступності послуг для ветеранів/ветеранок шляхом цифровізації електронних публічних послуг;

забезпечення підтримки участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики через механізми надання фінансової підтримки на реалізацію проектів;

запровадження ефективних інструментів для забезпечення переходу від військової служби (служби) до цивільного життя, зокрема шляхом запровадження діяльності фахівців із супроводу ветеранів/ветеранок, сприяння розвитку центрів ветеранського розвитку та ветеранських просторів, а також залучення надавачів соціальних, медичних, правничих та інших публічних послуг.

Показниками досягнення операційної цілі 1 є:

перегляд основних функцій і завдань Мінветеранів;

функціонування ефективної мережі закладів з надання соціальних послуг ветеранам/ветеранкам, членам їх сімей;

розширення можливостей Єдиного державного реєстру ветеранів війни щодо збору/обміну інформацією та даними стосовно соціального стану та потреб ветеранів/ветеранок, членів їх сімей;

формування інформаційної бази про надавачів та потенційних отримувачів послуг, допомог, виплат та компенсацій;

оновлення та актуалізація процедур встановлення та позбавлення відповідного статусу для ветеранів/ветеранок та членів їх сімей;

впровадження механізмів виявлення та профілактики ризиків щодо зниження рівня життя та добробуту ветеранів/ветеранок та членів їх сімей;

розроблення порядку взаємодії надавачів послуг для ветеранів/ветеранок та членів їх сімей щодо надання соціальних, медичних, правничих та інших публічних послуг;

застосування сучасних інформаційних технологій для дистанційного консультування, визначення прав ветеранів/ветеранок на послуги, допомоги, виплати та компенсації;

запровадження механізмів призначення та отримання державних послуг в електронній формі та можливість їх отримання без подачі звернення.

Операційна ціль 2. Відновлення та підтримка фізичного і психічного здоров'я ветеранів/ветеранок

Завданнями, спрямованими на досягнення операційної цілі 2, є:

впровадження комплексних програм розвитку професійної, фізкультурно-спортивної, соціальної та психологічної реабілітації, а також розвитку адаптивних видів спорту для відновлення та підтримки фізичного і психічного здоров'я ветеранів/ветеранок з урахуванням їх потреб;

визначення та забезпечення отримання медичних послуг, які є необхідними для відновлення та підтримки здоров'я ветеранів/ветеранок;

удосконалення системи надання медичної допомоги та реабілітації у сфері охорони здоров'я в межах програми медичних гарантій обслуговування населення;

визначення потреб ветеранів/ветеранок та членів їх сімей щодо відновлення та підтримки фізичного та психічного здоров'я.

Показниками досягнення операційної цілі 2 є:

адаптація медичної допомоги та реабілітації в сфері охорони здоров'я до потреб ветеранів/ветеранок;

впровадження комплексних програм розвитку професійної, фізкультурно-спортивної, соціальної та психологічної реабілітації, вжиті заходи для підтримки та розвитку адаптивних видів спорту;

визначення переліку соціальних послуг, спрямованих на психосоціальну підтримку та задоволення потреб ветеранів/ветеранок та членів їх сімей;

впровадження комплексної підтримки ветеранів/ветеранок та членів їх сімей (запровадження широкого спектра послуг, забезпечення індивідуального підходу до

надання медичної, психологічної, соціальної, освітньої підтримки відповідно до потреб ветеранів/ветеранок та членів їх сімей, розроблення механізму прозорого та послідовного визначення потреб).

Операційна ціль 3. Забезпечення працевлаштування та освіти

Завданнями, спрямованими на досягнення операційної цілі 3, є:

створення належних умов для професійного розвитку ветеранів/ветеранок під час проходження військової служби (служби), звільнення з військової служби (служби) та збереження їх конкурентоздатності на ринку праці;

забезпечення працевлаштування ветеранів/ветеранок, які мають мотивацію, бойовий досвід та бажання реалізувати себе у сфері, дотичній до військової служби (служби);

доступ ветеранів/ветеранок до програм неформальної освіти, а також послуг, які надаються фахівцями, які працюють з молоддю та ветеранами/ветеранками, зокрема шляхом реалізації програми “Молодіжний працівник”.

Показниками досягнення операційної цілі 3 є:

спрощення механізмів доступу ветеранів/ветеранок до програм неформальної освіти, а також послуг, що надаються фахівцями, які працюють з молоддю та ветеранами/ветеранками, зокрема шляхом реалізації програми “Молодіжний працівник”;

забезпечення доступу ветеранів/ветеранок до інформації про можливості професійного розвитку та перекваліфікації через спеціалізовані платформи та центри ветеранського розвитку;

удосконалення стимулюючих механізмів підтримки роботодавців щодо працевлаштування ветеранів/ветеранок, зокрема тих, яким встановлено інвалідність внаслідок війни, членів сімей ветеранів/ветеранок.

Операційна ціль 4. Підтримка членів сімей ветеранів/ветеранок

Завданнями, спрямованими на досягнення операційної цілі 4, є:

забезпечення умов для відновлення та підтримки фізичного і психічного здоров'я шляхом впровадження програм професійної, фізкультурно-спортивної, соціальної та психологічної реабілітації, а також розвитку адаптивних видів спорту, які передбачають залучення членів сімей ветеранів/ветеранок;

забезпечення умов для здобуття певного рівня освіти (дошкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої) для дітей ветеранів/ветеранок;

забезпечення підтримки дітей ветеранів/ветеранок у здобутті за їх бажанням певних рівнів освіти.

Показниками досягнення операційної цілі 4 є:

доступність членам сімей ветеранів/ветеранок фізкультурно-спортивної інфраструктури та послуг у сфері фізичного і психічного здоров'я, адаптація програм професійної, соціальної та психологічної реабілітації до їх потреб з можливістю родинної взаємодії;

розроблення нових програм для фізичної та психологічної реабілітації, збереження психічного здоров'я членів сімей ветеранів/ветеранок;

забезпечення безперешкодного доступу дітям ветеранів/ветеранок до здобуття обраного ними рівня освіти (професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої);

видання нормативно-правових актів, спрямованих на підтримку членів сімей ветеранів/ветеранок.

Операційна ціль 5. Економічна незалежність

Завданнями, спрямованими на досягнення операційної цілі 5, є:

забезпечення залучення ветеранів/ветеранок та членів їх сімей до програм розвитку підприємництва;

забезпечення працевлаштування ветеранів/ветеранок з урахуванням заходів із сприяння зайнятості населення, передбачених законодавством;

проведення аналізу грантових програм підтримки для започаткування ветеранського бізнесу ветеранами/ветеранками та членами їх сімей;

опрацювання програм супроводу для започаткування ветеранами/ветеранками та членами їх сімей власної справи.

Показниками досягнення операційної цілі 5 є:

здійснення заходів щодо працевлаштування ветеранів/ветеранок та членів їх сімей;
забезпечення реалізації грантових програм підтримки для започаткування ветеранського бізнесу;

впровадження програм супроводу для започаткування ветеранами/ ветеранками та членами їх сімей власної справи.

Операційна ціль 6. Державні гарантії

Завданнями, спрямованими на досягнення операційної цілі 6, є:

удосконалення пенсійного забезпечення ветеранів/ветеранок та членів їх сімей з урахуванням єдиних підходів до пенсійного забезпечення для всіх категорій громадян в рамках пенсійної реформи;

забезпечення впровадження надання різних видів державної підтримки ветеранам/ветеранкам, орієнтованої на їх потреби (зокрема індивідуальні);

запровадження уніфікованого підходу по всій Україні, у тому числі із застосуванням цифрових рішень, надання ветеранам/ветеранкам пільг на проїзд усіма видами транспорту відповідно до їх потреб;

осучаснення підходів до вирішення житлових питань ветеранів/ветеранок, зокрема шляхом реалізації доступних програм іпотечного кредитування.

Показниками досягнення операційної цілі 6 є:

розроблення доступних програм іпотечного кредитування для вирішення житлових питань ветеранів/ветеранок;

опрацювання можливих шляхів підтримки ветеранів/ветеранок у тимчасовому проживанні;

забезпечення справедливості пенсійного забезпечення ветеранів/ветеранок;

визначення механізмів надання адресної підтримки ветеранам/ветеранкам та членам їх сімей, зокрема з урахуванням критеріїв фінансово-майнового стану отримувача;

розроблення програм з підтримки у вигляді компенсації витрат за тимчасове розміщення ветеранів/ветеранок, які потребують житла;

запровадження уніфікованого підходу по всій Україні, у тому числі із застосуванням цифрових рішень, надання ветеранам/ветеранкам пільг на проїзд усіма видами транспорту відповідно до їх потреб.

Стратегічна ціль 2. Повага та вшанування пам'яті

Очікувані результати: в суспільстві визнається героїчний внесок ветеранів/ветеранок у відстоювання незалежності та територіальної цілісності України, формується позитивний образ ветерана/ветеранки у суспільстві, демонструється повага та подяка живим ветеранам/ветеранкам і всебічне вшанування пам'яті загиблих Захисників та Захисниць України.

Операційна ціль 1. Повага до ветеранів/ветеранок

Завданнями, спрямованими на досягнення операційної цілі 1, є:

залучення ветеранів/ветеранок до розроблення та реалізації програми щодо вшанування пам'яті загиблих (померлих) ветеранів/ветеранок та їх ролі у підтриманні національної стійкості та обороноздатності, викладанні відповідних дисциплін у навчальних закладах різного рівня;

розроблення комплексних ефективних програм, спрямованих на виявлення поваги, подяки та пошани ветеранам/ветеранкам, які повернулись до реалій мирного життя, інтегрувались в територіальні громади і трудові колективи;

розроблення комплексу заходів, насамперед за участю ветеранів/ветеранок, з метою посилення суспільної свідомості, спрямованої на оборону та захист своєї держави, популяризації військової історії;

розроблення комплексу заходів, спрямованих на формування позитивного образу ветерана/ветеранки, поширення інформації про ветеранів/ветеранок;

розроблення та реалізація комунікаційних стратегій, спрямованих на виховання поваги до ветеранів/ветеранок та популяризацію історій боротьби України за незалежність;

розроблення комплексу заходів та програм, спрямованих на посилення поваги до образу ветеранів/ветеранок, в контексті посилення безпекової стійкості держави.

Показниками досягнення операційної цілі 1 є:

підвищення рівня суспільної довіри до образу ветерана/ветеранки, що підтверджується соціологічними дослідженнями;

забезпечення координації діяльності в інформаційному просторі держави з метою випуску відповідного контенту, спрямованого на акцентування ролі ветеранів/ветеранок у захисті незалежності та територіальної цілісності держави;

реалізація комплексних програм, спрямованих на виявлення поваги, подяки та пошани живим ветеранам/ветеранкам, зміцнення почуття єдності та солідарності між ветеранами/ветеранками та громадянами.

Операційна ціль 2. Вшанування пам'яті загиблих (померлих) ветеранів/ветеранок.

Завданнями, спрямованими на досягнення операційної цілі 2, є:

забезпечення розроблення та реалізації політики з увічнення та вшанування пам'яті загиблих (померлих) ветеранів/ветеранок;

розроблення алгоритму здійснення заходів з увічнення та вшанування пам'яті загиблих (померлих) ветеранів/ветеранок;

розроблення стандартів почесного поховання загиблих (померлих) ветеранів/ветеранок, зокрема на Національному військовому меморіальному кладовищі, а також стандартів оформлення військових меморіальних кладовищ та секторів військових поховань на рівні територіальних громад;

розроблення заходів для забезпечення ефективної комунікації з уповноваженими особами органів місцевого самоврядування та місцевих держадміністрацій (військових адміністрацій) щодо необхідності коректної реалізації політики увічнення та вшанування пам'яті загиблих (померлих) ветеранів/ветеранок.

Показниками досягнення операційної цілі 2 є:

розроблення стандартів проведення почесного поховання загиблих (померлих) ветеранів/ветеранок, зокрема на Національному військовому меморіальному кладовищі, а також у секторах військових поховань на рівні територіальних громад та запровадження інструментів контролю за їх дотриманням;

забезпечення поховання загиблих (померлих) ветеранів/ветеранок відповідно до затверджених стандартів як на Національному військовому меморіальному кладовищі, так і у секторах військових поховань на території територіальних громад;

запровадження в кожній територіальній громаді власних ефективних програм, спрямованих на виявлення поваги, подяки та пошани ветеранам/ветеранкам і членам сімей загиблих (померлих) ветеранів/ветеранок, упорядкування відповідно до стандартів та рекомендацій секторів військових поховань, об'єктів меморіалізації.

Стратегічна ціль 3. Визначення участі ветеранів/ветеранок у забезпеченні національної безпеки та обороноздатності

Очікувані результати: інтереси та досвід ветеранів/ветеранок та членів їх сімей мають належне відображення в межах Стратегії національної безпеки України.

Операційна ціль 1. Захист інтересів ветеранів/ветеранок під час проходження військової служби (служби), зокрема служби у військовому резерві.

Завданнями, спрямованими на досягнення операційної цілі 1, є:

розроблення та впровадження механізмів ідентифікації ветеранів/ветеранок серед військовослужбовців з метою вдосконалення збору даних та аналітики про потреби ветеранів/ветеранок під час проходження ними військової служби (служби);

забезпечення дотримання прав та інтересів ветеранів/ветеранок під час проходження ними військової служби (служби), служби у військовому резерві або виконання ними інших військових обов'язків;

дослідження (вивчення) досвіду ветеранів/ветеранок у період проходження ними служби у військовому резерві, зокрема у випадку повернення на військову службу (службу), та їх спроможності до відновлення рівня свого добробуту;

оновлення системи соціального та правового захисту ветеранів/ветеранок під час проходження ними військової служби, зокрема з метою уніфікації державних механізмів

підтримки, що на сьогодні реалізуються різними органами державної влади, створення зрозумілої, прозорої системи, яка полегшить доступ до необхідних ресурсів для ветеранів/ветеранок та членів їх сімей.

Показниками досягнення операційної цілі 1 є:

розроблення механізм збору даних та аналітики про потреби військовослужбовців з числа ветеранів/ветеранок під час проходження ними військової служби (служби) із застосуванням цифрових інструментів ідентифікації;

забезпечення дотримання прав ветеранів/ветеранок, передбачених законодавством, зокрема на соціальний захист, медичне забезпечення;

вивчення досвіду ветеранів/ветеранок у період проходження ними служби у військовому резерві, зокрема їх повернення на військову службу (службу);

дослідження спроможності ветеранів/ветеранок у відновленні рівня свого добробуту після завершення військової служби (служби);

посилення міжвідомчої взаємодії щодо оновлення системи соціального та правового захисту ветеранів/ветеранок під час проходження ними військової служби (служби).

Операційна ціль 2. Участь ветеранів/ветеранок у забезпеченні утвердження української національної та громадянської ідентичності, підготовці національного спротиву

Завданнями, спрямованими на досягнення операційної цілі 2, є:

імплементация в систему національного спротиву практичного досвіду, набутого ветеранами/ветеранками під час захисту суверенітету та територіальної цілісності України;

укомплектування центрів підготовки громадян України до національного спротиву, які утворюються обласними, районними держадміністраціями (військовими адміністраціями), вмотивованими, з бойовим досвідом інструкторами з числа ветеранів/ветеранок;

забезпечення підготовки кваліфікованого кадрового потенціалу з числа ветеранів/ветеранок з подальшим їх залученням до освітньої діяльності з початкової загальновійськової підготовки та базової загальновійськової підготовки;

забезпечення залучення ветеранів/ветеранок до підготовки та реалізації програм, проектів та заходів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Показниками досягнення операційної цілі 2 є:

законодавче врегулювання питання імплементации в систему національного спротиву практичного досвіду, набутого ветеранами/ветеранками під час захисту суверенітету та територіальної цілісності України;

розроблення програми підвищення кваліфікації та методичної майстерності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які мають статус ветерана/ветеранки та проводять початкову військову підготовку в системі освіти;

забезпечення залучення ветеранів/ветеранок з бойовим досвідом до роботи інструкторами в центрах підготовки громадян України до національного спротиву, які утворюються обласними, районними держадміністраціями (військовими адміністраціями);

забезпечення залучення ветеранів/ветеранок до підготовки та реалізації програм, проектів та заходів, спрямованих на національно-патріотичне виховання, військово-патріотичне виховання, громадянську освіту.

Порядок реалізації та оцінка виконання Стратегії

Реалізація Стратегії передбачена на період до 2030 року і здійснюватиметься шляхом виконання операційних планів заходів з реалізації у 2024-2027, 2028-2030 роках (далі - операційний план заходів), що розробляються Мінветеранів із залученням представників органів державної влади, інститутів громадянського суспільства, міжнародних експертів.

В операційних планах заходів визначаються завдання та заходи для їх виконання, відповідальні за їх виконання, строки та індикатори виконання. До припинення чи скасування воєнного стану застосовуються орієнтовні, а не контрольні індикатори виконання.

Для формування операційних планів заходів, зокрема, використовуються результати моніторингу реалізації Стратегії.

Моніторинг реалізації Стратегії здійснюється шляхом відстеження, вимірювання фактичних показників результатів і аналізу відхилень цих показників від цільових (проміжних) значень індикаторів, що визначають досягнення цілей, зазначених у Стратегії.

Під час проведення оцінювання реалізації Стратегії можуть використовуватися адміністративні дані, статистична інформація, результати соціологічних досліджень, опитувань громадської думки, а також інформація про дотримання прав і свобод людини, яка збирається державними органами, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, організаціями громадянського суспільства і міжнародними організаціями.

Результати моніторингу враховуються під час розроблення заходів, спрямованих на досягнення стратегічних та операційних цілей, визначених у Стратегії, а також відповідних завдань державної політики на плановий період.

Відповідальними за реалізацію Стратегії та її інформаційно-аналітичне забезпечення є центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, інші заінтересовані органи. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, а також інші заінтересовані органи, визначені в операційному плані заходів, подають щороку до 1 березня Мінветеранів інформацію про хід реалізації Стратегії та стан виконання операційного плану заходів.

Розроблення, уточнення, реалізація та оцінювання результатів Стратегії повинні базуватись на інформації, що систематично надходить з надійних джерел. Неповнота і неточність наявних даних у поєднанні із змінами, які відбуваються, унеможливають використання єдиного часового періоду як бази для порівняння всіх показників. Відповідно використовуються дані за ті періоди та на ті дати, які є достатньо повними, точними та найбільш релевантними для того чи іншого показника.

Мінветеранів узагальнюватиме та аналізуватиме отриману інформацію про стан виконання відповідного операційного плану заходів та за результатами готуватиме щорічний звіт про стан реалізації Стратегії.

Оцінювання досягнення цілей Стратегії проводитиме Мінветеранів під час підготовки щорічних звітів про стан реалізації Стратегії у відповідному році з урахуванням основних показників моніторингу реалізації Стратегії.

Починаючи з 2025 року Мінветеранів до 1 квітня подаватиме Кабінету Міністрів України щорічний звіт про стан реалізації Стратегії та оприлюднюватиме на своєму офіційному веб-сайті.

Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для забезпечення реалізації Стратегії

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії здійснюватиметься за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів, а також інших не заборонених законодавством джерел.

Держава вживатиме заходів до залучення інвестицій, гуманітарної та міжнародної технічної допомоги для реалізації Стратегії і забезпечуватиме моніторинг їх цільового використання. Обсяг видатків, необхідних для реалізації Стратегії, визначатиметься щороку під час складання проектів державного та місцевих бюджетів на відповідний рік з урахуванням реальних можливостей.

Розподіл фінансових ресурсів з метою досягнення результатів буде здійснюватися за принципом збалансованості як за гуманітарним напрямом, так і за напрямом відновлення та розвитку.